

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

2ος Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός Ελληνικής Γλώσσας «Κλείταρχος και Βερενίκη»

Θέμα: «Ο Κλείταρχος και η Βερενίκη γιορτάζουν τα 200 χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης»

Όνοματεπώνυμο: _____

Σύνολο:...../100

Σχολείο και τμήμα: _____

Σκέψεις για την Ελληνική Επανάσταση του 1821

Συγγραφέας και επιμελητής πολλών βιβλίων με αντικείμενο την ελληνική και ευρύτερη βαλκανική ιστορία, ο διακεκριμένος Βρετανός καθηγητής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κολούμπια, Μαρκ Μαζάουερ, ανέλυσε σε επετειακή διαδικτυακή εκδήλωση, τις σκέψεις του για το πώς έχει αλλάξει η αντίληψή μας για το 1821 υπό το φως των τελευταίων επιστημονικών μελετών.

Μεταξύ των θεμάτων στα οποία αναφέρθηκε ήταν ο ρόλος της θρησκείας, της εθνικότητας, των πρωταγωνιστών της Επανάστασης και της Φιλικής Εταιρείας, αλλά και ο ρόλος της κοινής γνώμης στην Ευρώπη που οδήγησε στην αλλαγή στάσης της ευρωπαϊκής διπλωματίας.

Το «κλειδί» για την επιτυχή έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης

Σύμφωνα με τον ιστορικό, η μακροχρόνια αντοχή που επέδειξαν οι Έλληνες του '21 μπροστά στις κακουχίες και τον πόνο του αγώνα, αποτελεί το κλειδί για την επιτυχή έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης. «Δεν είναι ότι απλά πυροδοτήθηκε μία επανάσταση, είναι ότι αυτή συνεχίστηκε περισσότερο απ' ό,τι περίμενε ο οποιοσδήποτε, περισσότερο απ' ό,τι περίμενε ο σουλτάνος, περισσότερο απ' ό,τι περίμεναν οι Ευρωπαίοι διπλωμάτες, περισσότερο ακόμη κι απ' ό,τι περίμεναν πολλοί από τους ήρωες της επανάστασης», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Προβλήματα της Ελληνικής Επανάστασης

Ο Μαζάουερ σημειώνει πως στην περίπτωση του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα, η ελληνική πλευρά δεν ήταν οργανωμένη ως ένα ξεκάθαρο στρατόπεδο. Τόνισε επίσης ότι αυτή η έλλειψη οργάνωσης συνιστούσε και ένα από τα κύρια προβλήματα του αγώνα, δίπλα σε αυτό των προφανών δυσχερειών που αντιμετώπιζε η ανθρώπινη επιβίωση.

Ο ρόλος της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς και της ανάγκης για εθνική ανεξαρτησία

Ο διεθνούς φήμης ιστορικός κάνει λόγο για την ελληνική ταυτότητα που κινητοποίησε πολλούς Ευρωπαίους να συνδράμουν την επανάσταση. Θαυμάζοντας βαθιά τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, έτρεξαν στα οθωμανικά εδάφη για να βοηθήσουν τους σκλαβωμένους ανθρώπους τους οποίους αντιλαμβάνονταν ως ό,τι κοντινότερο στην Ελλάδα του Περικλή και του Λεωνίδα. Όπως τονίζει ο Βρετανός πανεπιστημιακός,

παρόλο που το ρεύμα του Φιλελληνισμού¹ ήταν ισχυρό σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες από την αρχή του ξεσηκωμού, δεν ακούμπησε τις μεγάλες δυνάμεις σε επίπεδο ηγεσιών παρά μόνο όταν έγινε σαφές ότι «οι Έλληνες αντέχουν και δεν θα υποχωρήσουν». Το γεγονός αυτό, ο Μαζάουερ το χαρακτηρίζει ως «τον πρώτο θρίαμβο του αιτήματος για τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου έθνους - κράτους στον κόσμο», τονίζοντας την ιστορική του σημασία, η οποία ξεπερνάει κατά πολύ τα «στενά» όρια της ελληνικής και οθωμανικής ιστορίας.

(Εφημερίδα Καθημερινή, 6/3/2021: [«Σκέψεις πάνω στο 1821» με τον Μαρκ Μαζάουερ](#), Διασκευή)

1. Κυκλώνω τη σωστή απάντηση:

(2 μ. το καθένα, _____ / 10)

• Το κείμενο αυτό το έχει συντάξει:

α) ο Μαρκ Μαζάουερ

β) ένας δημοσιογράφος

γ) ένας ιστορικός ερευνητής

• Ο Μαρκ Μαζάουερ σε επετειακή διαδικτυακή εκδήλωση ανέλυσε:

α) τις σκέψεις του για μια σύγχρονη αντίληψη για το 1821

β) τις σκέψεις του για μια παλαιότερη αντίληψη για το 1821

γ) το περιεχόμενο του βιβλίου του για το 1821

• Ο Μαζάουερ θεωρεί πως οι Έλληνες την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης δυσκολεύονταν:

α) να οργανώσουν τον αγώνα τους

β) να επιβιώσουν

γ) και τα δύο προηγούμενα

• Σύμφωνα με τον Μαζάουερ, οι Φιλέλληνες βοήθησαν στην Επανάσταση, γιατί:

α) θαύμαζαν την αρχαία ελληνική καταγωγή των αγωνιστών

β) αντιπαθούσαν τους Οθωμανούς

γ) ήθελαν να επισκεφθούν την Ελλάδα του Περικλή και του Λεωνίδα

• Ο Μαζάουερ υποστηρίζει πως οι Μεγάλες Δυνάμεις:

α) στήριξαν εξ αρχής τον αγώνα των Ελλήνων

β) στήριξαν αργότερα τον αγώνα των Ελλήνων

γ) δεν στήριξαν ποτέ τον αγώνα των Ελλήνων

2. Εντοπίζω στο κείμενο και γράφω το απόσπασμα που αναφέρει:

(5 μ. το καθένα, _____ / 15)

Οι προτεινόμενες απαντήσεις βαθμολογούνται με 5 μονάδες η καθεμία. Αν οι μαθητές έχουν γράψει μεγαλύτερα αποσπάσματα που περιέχουν όμως αυτά τα χωρία, βαθμολογούνται με 3 μονάδες.

➔ το αποτέλεσμα της επιρροής της κοινής γνώμης στην ευρωπαϊκή διπλωματία.

«ο ρόλος της κοινής γνώμης στην Ευρώπη που οδήγησε στην αλλαγή στάσης της ευρωπαϊκής διπλωματίας.»

➔ τον καθοριστικό για την επιτυχία της Ελληνικής Επανάστασης παράγοντα

«Σύμφωνα με τον ιστορικό, η μακροχρόνια αντοχή που επέδειξαν οι Έλληνες του '21 μπροστά στις κακουχίες και τον πόνο του αγώνα, αποτελεί το κλειδί για την επιτυχή έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης.»

¹ Φιλελληνισμός: Ιδεολογικό και πολιτικό ρεύμα που αναπτύχθηκε σε ευρωπαϊκές χώρες και στην Αμερική και είχε ως στόχο την ηθική και υλική υποστήριξη των Ελλήνων πριν και κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821.

➔ τον χαρακτηρισμό του Μαζάουερ για το γεγονός ότι οι Έλληνες επέμειναν για την εθνική τους ανεξαρτησία

«Το γεγονός αυτό, ο Μαζάουερ το χαρακτηρίζει ως «τον πρώτο θρίαμβο του αιτήματος για τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου έθνους - κράτους στον κόσμο».

3. Ποια από τις σκέψεις του Μαρκ Μαζάουερ για την Επανάσταση του 1821 σου προκαλεί το ενδιαφέρον και γιατί; (____ / 10)

Παράμετροι αξιολόγησης

- Επιλογή μίας άποψης (4 μονάδες)
- Αιτιολόγηση (4 μονάδες)
- Διατύπωση (2 μονάδες)

4. Εντοπίζω στο κρυπτόλεξο - οριζόντια και κάθετα - και γράφω τα συνώνυμα ή τα αντώνυμα (αντίθετα) των λέξεων που είναι υπογραμμισμένες στο κείμενο. (2 μ. το καθένα, ____ / 10)

1. **Συνώνυμο** της λέξης «αλλαγή»

ΜΕΤΑΒΟΛΗ

2. **Συνώνυμο** της λέξης «Επανάστασης»

ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

3. **Αντώνυμο** της λέξης «δυσχερειών»

ΕΥΧΕΡΕΙΩΝ

4. **Συνώνυμο** της λέξης «(να) συνδράμουν»

ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ

5. **Αντώνυμο** της λέξης «θρίαμβο»

ΗΤΤΑ

Σ	Ν	Φ	Γ	Η	<u>Ε</u>	Κ	Λ	Β	Ν	Β	Ο
Τ	Ι	Η	Ν	Μ	<u>Ξ</u>	Ν	Α	Σ	Δ	Α	Τ
Α	Κ	Θ	Π	Ι	<u>Ε</u>	Ο	Ξ	Η	Γ	Σ	Δ
Θ	Η	Ο	<u>Μ</u>	Β	<u>Γ</u>	Χ	Μ	Ε	Ι	Ι	Ρ
<u>Ε</u>	<u>Υ</u>	<u>Χ</u>	<u>Ε</u>	<u>Ρ</u>	<u>Ε</u>	<u>Ι</u>	<u>Ω</u>	<u>Ν</u>	Σ	Λ	Ζ
Ρ	Σ	Ψ	<u>Τ</u>	Χ	<u>Ρ</u>	Β	Ν	Μ	Ξ	Ι	Ο
Ο	Κ	Θ	<u>Α</u>	Ψ	<u>Σ</u>	Γ	Κ	Ι	Ε	Α	Α
Τ	Ο	Χ	<u>Β</u>	<u>Ο</u>	<u>Η</u>	<u>Θ</u>	<u>Η</u>	<u>Σ</u>	<u>Ο</u>	<u>Υ</u>	<u>Ν</u>
Η	Λ	Ψ	<u>Ο</u>	Δ	<u>Σ</u>	Β	<u>Τ</u>	Ρ	Μ	Ι	Π
Τ	Ι	Ρ	<u>Λ</u>	Ν	Χ	Μ	<u>Τ</u>	Ε	Λ	Δ	Β
Α	Α	Ο	<u>Η</u>	Λ	Ν	Ι	<u>Α</u>	Ξ	Τ	Ρ	Ε

5. Στις παρακάτω οικογένειες λέξεων διαγράψω αυτή που δεν ταιριάζει ως προς τη σημασία:

(2 μ. το καθένα, ____ / 10)

1. ιστορικός, μυθιστόρημα, ιστολόγιο, ιστοριούλα, εξιστορώ
2. φωτίζω, τηλεφωνητής, φωτεινότητα, αυτόφωτος, ξέφωτο
3. ανθρωπότητα, διεθνής, εθνικότητα, πολυεθνικός, εθνότητα
4. αγώνας, ανταγωνίζομαι, αγχωμένος, αγωνιστικότητα, πρωταγωνιστής
5. σκεπτικός, επισκέπτομαι, τηλεδιάσκεψη, ξεσκεπάστος, απερίσκεπτος

6. Α) Αναλύω τις παρακάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη.

(1 μ. κάθε συνθετικό, ____ / 10)

Λέξη	α' μέρος	β' μέρος
πρωταγωνιστής	πρώτ-/πρώτος	αγωνιστής
πυροδοτήθηκε	πυρ-/πυρο-	-δοτήθηκε/-δοτώ/δόση/δίνω
αντιλαμβάνονταν	αντί-	λαμβάνονταν/λαμβάνομαι
Φιλελληνισμός	φιλ-/φίλος	ελληνισμός
ξεσηκωμός	ξε-	σηκωμός/σηκώνω/σηκώνομαι

Β) «Θαυμάζοντας βαθιά τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, έτρεξαν στα οθωμανικά εδάφη για να βοηθήσουν τους σκλαβωμένους ανθρώπους» (____ / 5)

Μετατρέπω την υπογραμμισμένη φράση σε δευτερεύουσα/εξαρτημένη πρόταση:

Επειδή/Αφού/Μια(ς) και θαύμαζαν/θαύμασαν/είχαν θαυμάσει βαθιά τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, έτρεξαν στα οθωμανικά εδάφη για να βοηθήσουν τους σκλαβωμένους ανθρώπους.

7. «Οι Έλληνες αντέχουν και δεν θα υποχωρήσουν.» Ποια χαρακτηριστικά των αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης κρύβονται στα λόγια του ιστορικού και πόσο σημαντικά είναι για έναν λαό στην εποχή μας; Αναπτύσσω τις σκέψεις μου σε μια παράγραφο (80-100 λέξεις). (____ / 30)

Παράμετροι αξιολόγησης παραγωγής γραπτού λόγου

• Περιεχόμενο:

A) Χαρακτηριστικά των αγωνιστών (αντοχή, επιμονή, υπομονή, ηρωισμός, θάρρος, γενναιότητα κ.λπ.) (10 μονάδες)

B) Σημασία (αντιμετώπιση δύσκολη καταστάσεων, κρίσεων, πρόοδος-ανάπτυξη, διεκδίκηση ελευθερίας, δικαιώματα κ.λπ.) (10 μονάδες)

• Δομή παραγράφου και διατύπωση (5 μονάδες)

• Γραμματική – Σύνταξη- Ορθογραφία (5 μονάδες)

Καλά αποτελέσματα!